

7 (126) ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 37543
2012 ВИХОДИТЬ 10 РАЗІВ НА РІК
ВИДАЄТЬСЯ З ЧЕРВНЯ 1999 РОКУ
Полтава

Всеукраїнський науково-практичний
освітньо-популярний журнал

ЗАСНОВНИКИ:

Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка;
Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти імені М. В. Остроградського

ВИДАВЕЦЬ-ЗАСНОВНИК
ТОВ «АСМІ»

Фахове видання з педагогічних наук
Постанова Президії ВАК України
№1-02/5 від 10 травня 2000 року
№1-05/3 від 30 березня 2011 року

Головний редактор
БІЛИК Надія Іванівна,
кандидат педагогічних наук, доцент

Редакційна рада

Віталій Зелюк (голова), Наталія Барболіна,
Надія Білик, Марина Гриньова, Віра Льченко,
Іван Момот, Олексій Петренко, Валентина Шпак

Редакційна колегія

Гриньова Марина Вікторівна (доктор педагогічних наук, професор) – заступник головного редактора
Єльнікова Галина Василівна (доктор педагогічних наук, професор)
Зелюк Віталій Володимирович (кандидат педагогічних наук, ректор ПОІППО імені М. В. Остроградського)
Іванова Тетяна Вікторівна (доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник)
Льченко Віра Романівна (доктор педагогічних наук, дійсний член АПН України, професор)
Кравченко Любов Миколаївна (доктор педагогічних наук, доцент)
Курмишева Ніна Іванівна (кандидат педагогічних наук) – відповідальний секретар
Леценко Марія Петрівна (доктор педагогічних наук, професор)
Лозова Валентина Іванівна (доктор педагогічних наук, член-кореспондент АПН України, професор)
Маژهць Гелена (доктор габілітований, професор, Республіка Польща)
Мирошниченко Володимир Іванович (кандидат педагогічних наук, доцент, начальник Головного управління освіти і науки Полтавської обласної адміністрації)
Момот Іван Михайлович (голова Полтавської обласної ради)
Моргун Володимир Федорович (кандидат психологічних наук, професор)
Петренко Олексій Миколайович (директор ТОВ «АСМІ»)
Плечкань Клемене (доктор, ад'юкт, Республіка Польща)
Руденко Олександр Пантелеймонович (доктор фізико-математичних наук, професор)
Степаненко Микола Іванович (доктор філологічних наук, професор, ректор Полтавського національного університету імені В. Г. Короленка)
Стрельников Віктор Юрійович (доктор педагогічних наук, професор)
Хомич Лідія Олексіївна (доктор педагогічних наук, професор)
Шиян Надія Іванівна (доктор педагогічних наук, професор)
Шпак Валентина Павлівна (доктор педагогічних наук, професор)

Літературний редактор-коректор
Штепа Олена Григорівна
(кандидат педагогічних наук, доцент)

Перекладач
Іщенко Лариса Миколаївна
(методист)

Комп'ютерна верстка та дизайн
Федченко Сергій Васильович

Журнал зареєстровано в Міністерстві юстиції України.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого
засобу масової організації

Серія КВ № 14968-3940 ПР від 19 лютого 2009 року

Підписано до друку 05.09.2012.
Друк офсетний. Формат 60x84/8.
ум.-др. арк. 8.2, обл.-вид. 8.5 арк.
Наклад 500. Зам. № 6012

Адреса редакції-виготівника:
ТОВ «АСМІ», вул. Міщенка, 2, Полтава, 36011
Факс редакції: (0532) 56-55-29

Тел. гол. редактора: (0532) 615-069
E-mail: tovasmim@mail.ru (редакція)
E-mail: nbilyuk@ Rambler.ru (гол. редактор)

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру:
серія ДК №3357 від 25.12.2008 р.

ISSN 2221-6316

У ЦЬОМУ НОМЕРІ

ПЕДАГОГІЧНА ВІТАЛЬНЯ

Вітаємо шановного Віталія Зелюка
із 50-річчям!..... **3**

ТОЧКА ЗОРУ

Урахування пізнавальних інтересів учнів у змі-
сті підручників для початкової школи – важлива
умова реалізації їх мотиваційної функції

Н. Хребтова **5**

Нормативно-правове забезпечення творення
підручників з української мови і читання для
школи I ступеня (II половина XX – початок XXI
століття) **О. Кирлан** **9**

ВИЩА ШКОЛА

Який підручник з природознавства потрібен
майбутньому вчителю початкової ланки освіти?
В. Помогайбо, А. Петрушов **13**

Педагогічні умови вдосконалення професійно-
методичної підготовки майбутнього вчителя
початкових класів до викладання курсу «Я і су-
спільство» **Г. Гамрецька** **16**

Професійна підготовка вчителя до забезпечен-
ня наступності навчання дітей дошкільного
і молодшого шкільного віку **Л. Коломієць** .. **20**
Компетентність як фундаментальна професійна
якість майбутнього вчителя початкових класів
Є. Починок..... **23**

НАВЧАЮЧИ – ВЧИМОСЯ

Організація роботи з ілюстративним матеріалом
підручника **О. Радченко** **25**

Методичні засади формування читацького ін-
тересу молодших школярів **О. Компаній** **28**

Розвиток шкільної навчальної літератури у 80-х
роках XX століття **О. Жосан** **31**

Просветительская деятельность В. Ф. Одоев-
ского **Е. Дмитренко** **35**

ДО ВІДОМА АВТОРІВ

Статті надаються авторами особисто або пересилаються поштою, електронною поштою. Тексти слід надавати в роздрукованому та електронному форматі (14 шрифт Times New Roman, 1,5 інтервал, поля – 2 см). Ім'я, прізвище автора, назва статті, ключові слова, анотація подаються українською, російською та англійською мовами.

Обсяг статті не повинен перевищувати 12 сторінок друкованого тексту. На окремому аркуші слід зазначити прізвище, ім'я, по батькові автора, вчене звання, посаду, місце роботи, контактні телефони та адресу. Ілюстрації до статті приймаються в роздрукованому та електронному форматі.

Рукописи та ілюстрації авторам не повертаються.

Редакція залишає за собою право публікувати найцікавіші матеріали повністю або фрагментарно без додаткового узгодження з авторами. Надсилаючи статтю до редакції, автор дає автоматичну згоду на її публікацію.

Від навчального закладу матеріали подаються до основного змісту журналу відповідно до рубрик (можлива і зміна рубрикацій), при цьому попередньо оплативши певну кількість примірників за домовленістю.

Номери журналу мають тематичне спрямування.

За достовірність фактів, цитат, власних імен, посилань на літературні джерела відповідають автори публікацій.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів. Редакція зберігає за собою право на редагування і скорочення матеріалів.

Статті не рецензуються і не повертаються.

Додається рецензія науковців кафедр ВНЗ або рішення вченої ради – для колективу авторів одного навчального закладу.

Посилання на публікації ж. «Імідж сучасного педагога» обов'язкове.

Редакція приймає благодійні внески.

Розміщення матеріалів і реклами за домовленістю.

Шановні читачі!

Журнал можна замовити та придбати за адресою:

ПОППО, вул. Жовтнева, 64-ж, м. Полтава, 36014

А також: у рай (міськ) методкабінеті за місцем проживання, попередньо повідомивши їх про передплату журналу навчальним закладом чи окремою особою.

Передплата може здійснюватися протягом року:

- 1) готівкою;
- 2) за передплатним індексом в Україні – 37543
- 3) за рахунком:

ПРУ КБ «Приватбанк»

Р/р 26002173069 067

МФО 331401

Код ЄДРНОУ 01472824

Кому: ТОВ «АСМІ» (за «Імідж...»);

4) з 1.01.2012 вартість передплати на рік – 180 грн.

Над номером працювали:

Н. Білик, В. Зелюк, Н. Карапузова, Л. Кравченко, М. Крилевець, О. Савченко, М. Степаненко

Схвалено рішенням вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, протокол № 1 від 30 серпня 2012 року

- © Н.І.Білик, ідея та концепція, 2012
- © Н.І.Білик, дизайн та оформлення, 2012
- © «Імідж сучасного педагога», 2012
- © Видавництво «АСМІ», 2012

ЖУРНАЛ У ЖУРНАЛІ

Упровадження нового змісту початкової освіти: теорія і практика (про Всеукраїнські педагогічні читання пам'яті Т. М. Байбери)

Н. Карапузова, Л. Кравченко Іл. 1-4

Професійна роль учителя початкових класів
Н. Білик, М. Крилевець Іл. 5-8

ПОРАДИ СПЕЦІАЛІСТА

Особливості мислення першокласників в умовах традиційного навчання **Т. Яновська 37**

Емоційно-вольова культура майбутнього вчителя початкових класів: підходи, дефініції, сутність **Т. Бовсунівська 41**

Характеристика структурних компонентів рефлексивних умінь навчальної діяльності молодших школярів **В. Легін 44**

ВІНОК МИТЦІВ І МИСТКИНЬ

Роль поезії в педагогічних моделях християнських педагогів пізньої Античності і Середньовіччя **І. Цебрій 48**

Музичне мистецтво як засіб активізації адаптаційних резервів молодших школярів
Н. Дячук 52

КАЛЕЙДОСКОП МОВ

Тестування як засіб контролю у процесі вивчення іноземної мови **Н. Ільчишин 55**

ШКІЛЬНА РОДИНА

Християнські цінності в осознанні подвига православного святого (на прикладі судби і личности святителя Ігнатія Мариупольського) **С. Плотников 58**

Чи пройдено точку неповернення? (Філософський роздум педагога) **А. Остапенко 62**

Формирование основ гражданской культуры второклассников во внеурочной деятельности **А. Бекирова 63**

ІМІДЖ-ІНФОРМАЦІЯ

Новатор-друкар давньоукраїнського букваря (про Івана Федоровича / Івана Федорова)... **2 с. обкл.**

Передплата журналу «Імідж сучасного педагога» на 2013 рік..... **67**

Імідж-вимоги до написання наукових статей.... **68**

До відома авторів **2 с. обкл.**

Наші автори..... **3 с. обкл.**

святитель став тем, хто відкривав для них людську і культурну цінність Православ'я.

Висновки. В розповіді про долю і особистість того чи іншого святого подвижника благочест'я (як в нашому випадку – святого Ігнатія Маріупольського), а потім і в усвідомленні суті і без всякого преувеличення всенародного значення його духовного подвигу, причём значення не перехідного, а на століття і століття, зберігається величезний виховний потенціал, який може бути розкритий в тій чи іншій навчально-виховній формі в межах факультета по християнській етиці (наприклад, ми знайшли форму складання заповіту, яку людям, живимим в ХХІ ст., може передати православний святой). Важливо, щоб вчитель і учні як би пережили історію подвижника, прониклись співчуттям до нього самого, до його мотивів поведінки і конкретних дій. Розмова не йде про місіонерство, розмова йде про справжнє проникнення в життя свя-

того рідної культури – в світ її вищих цінностей. К цим цінностям повинно виникнути поважливе ставлення, щоб вони могли стати дійсною частиною моральної культури молодого людини.

Література

1. Гумилев Л. Вселюдність або національність культури? // Лев Гумилев. – Дружба народів. – 1990. – № 6. – С. 187–193.
2. Ильин И. Основы христианской культуры // Иван Ильин, Основы христианской культуры. О сопротивлении злу силой. – М.: АСТ; АСТ Москва; Хранитель, 2007. – (Философия. Психология). – С. 5–63.
3. Самохвалова Л. Патриарх Кирил: Я дозволю собі поставити Ющенку кілька запитань [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.unian.net/ukr/news/news-327966.html>
4. Сказание о святыне Игнатии Мариупольском и православных детях / Ю. И. Тернавский, С. А. Плотников [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://lampada.in.ua/2012/03/skazanie-o-svyatitеле-ignatii-mariupolskom-i-pravoslavnyih-detyah/>
5. Терентьева Н. Греки в Украине: экономическая и культурно-просветительская деятельность (XVII–XX вв.) / Наталья Терентьева. – К.: Аквилон-Пресс, 1999. – 352 с.
6. Тернавский Ю. И. Сказание о святыне Игнатии Мариупольском и православных детях / Ю. И. Тернавский, С. А. Плотников. – Мариуполь: Рената, 2009. – 44 с.
7. Харташ Ф. А. Игнатий, митрополит Готфийский и Кафейский / Ф. А. Харташ. Собрание сочинений. – Донецк: Юго-Восток, 2004. – С. 169–175.
8. Шадриков В. Д. Происхождение человечности / В. Д. Шадриков. – М.: Логос, 1999. – 295 с.
9. Шайхатдинов А. З. Социальные и политические причины переселения греков из Крыма в Северное Приазовье (1778–1779 гг.): исторический аспект // А. З. Шайхатдинов. – Народное хозяйство Республики Коми. – 2007. – № 2. – С. 313–315.

Андрій Остапенко

ЧИ ПРОЙДЕНО ТОЧКУ НЕПОВЕРНЕННЯ? (Філософський роздум педагога)

Чи допускаєте ви, що при необхідності пожертвувати собою, хтось сьогодні виголосить фразу: «Якщо не повернуся, вважайте мене ... (потрібно вписати – лібералом, комуністом, демократом, регіоналом, бютівцем, нунсівцем)!»?

Чому ви посміхаєтесь? Не вірите в те, що це можливо? Я теж не вірю! І знаєте, чому? Тому, що самопожертва можлива тільки при наявності вищих цінностей. А найвища цінність – це та, за яку потрібно й варто віддати власне життя. Нас від таких цінностей відлучили. Ні від кого почути «За Христа!», «За Батьківщину!», «За віру!», «За царя!», «За вільну долю!»

Вищі цінності випали з виховної теорії і практики, їх виміла каламутна хвиля ліберальної риторики про виховання прагматичних лідерів, у психології яких не може бути місця жертвності і подвигу. Та що там подвигу! Немає місця простій турботі й простій продуктивній праці. Недостатньо виголосити «Країна, вперед!». Треба б ще показати, з якого боку цей самий «перед». А якщо мрією цілого покоління проголосити виховання конкурентоспроможних лідерів, то неважко уявити, до якого гіркого фіналу прийдемо з такими цілями. Уявіть – одного «прекрасного» ранку всі навколо стали конкурентоспроможними лідерами. Уявили? Ну і як? Не знаю як вам, а мені моторошно...

Зразком для прикладу перестали бути ті, хто здатний щось робити заради інших або заради Вітчизни. Більшість (у тому числі і школярів) стурбована створенням власного іміджу (зовнішнього образу) і збиранням портфоліо, яке стало засобом розпалювання марнославства в одних і задротів в інших. А оскільки імідж, як правило, нічим наповнити зсередини, він заповнюється зовнішньою атрибутикою –

кольором волосся, татуваннями і пірсингом, екзотичним одягом з не менш екзотичними написами та малюнками. Позитивна жертвна героїка зникла з екранів і з сторінок. Старі фільми, де показані приклади трудової героїзму або простої людської самовіддачі, у старшого покоління викликають ностальгічний біль за втраченим, молодими ж сприймаються як безнадійна архаїка. Культ споживацтва і споживання призвів до приголомшливої архаїзації відносин між людьми, між дітьми і батьками. Безглузда ідея свободи й рівності знищила просту і зрозумілу звичку шанувати старших. Більшість підлітків «хоче стати мільйонером» або на крайній випадок «останнім героєм». Прагматизм проголошений однією з вищих цінностей...

... Молодша донька запитала батька: «А старі фільми такі добрі, тому що їх знімали ті, хто пережив війну?»

Невже точка неповернення пройдена? Невже реанімація справжньої людяності в наших душах і душах наших дітей уже неможлива без великої біди? Боюся, що так. Інакше як пояснити те, що репортажі про нескінченні повені та пожежі, в яких потопали чи згорали цілі села, спокійно перемежуються нескінченим телевізійним карнавалом і зубоскальством?

... А в цей час у будь-якій глибинці, куди не дійшли «блага» цивілізації у вигляді кабельного або супутникового телебачення, немолода класна керівниця пише на дошці вічні слова «Бог», «любов», «доброта», «турбота». І її погляд, звернений до неба, якимсь дивним чином ще втримує весь подертий купол світла і добра, який ще не до кінця розірвався і невідомо на чому тримається...